

ИЗВЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ
СВРСИСХОДНОСТИ
ПОСЛОВАЊА

ЕФИКАСНОСТ НАПЛАТЕ
ИЗВОРНИХ ПРИХОДА
У ЈЕДИНИЦАМА ЛОКАЛНЕ
САМОУПРАВЕ

135

НЕНАПЛАЋЕНА
ПОТРАЖИВАЊА
милијарди динара

1

3

ПОТРАЖИВАЊА
ГОДИШЊИ БУЏЕТ

12

ОТПИСАНА
ПОТРАЖИВАЊА
милијарди динара

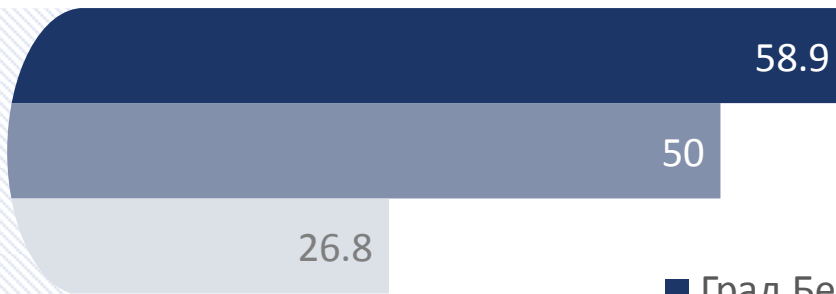

9,6 млрд

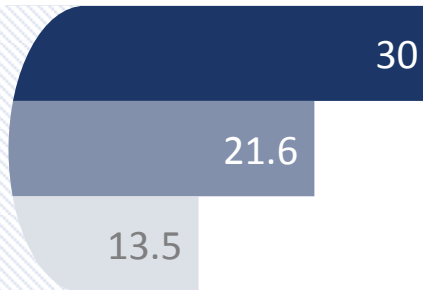
Пораст ненаплаћених
потраживања по
основу изворних
прихода ЈЛС у периоду
2017-2019. године

Ненаплаћена
потраживања
на дан
31.12.2019.*

Наплаћени
изворни
приходи у
2019. години*

- Град Београд
- Остали градови
- Општине

*у милијардама динара

Да ли су ЈЛС ефикасне?

у обезбеђивању
потпуне и
правовремене
наплате
изворних
прихода

Јединице локалне самоуправе нису обезбедиле планско ажурирање евиденција обавезника, континуитет у предузимању мера наплате, адекватну контролу и праћење ефеката, због чега је ишло ненаплаћених изворних прихода значајно, уз повећан ризик од њиховог отписа

Проблеми у наплати изворних прихода умањују финансијске капацитете ЈЛС и утичу на динамичку реализацију платних расхода и издатака, квалитет јавних услуга и потребу за додатним трансферима из буџета Републике Србије. Изворни приходи у процесу чине између 30% и 40% укупних средстава локалних самоуправа, а за њихово утврђивање, наплату и контролу су надлежне ЈЛС. Ненаплаћена потраживања по основу изворних прихода на дан 31.12.2019. године износила су најмање 135 милијарди динара, што у процесу представља 13 годишњег буџета ЈЛС. У периоду од 2017. до 2019. године код 74% ЈЛС је дошло до раста ненаплаћених потраживања по основу изворних прихода у укупном износу од 9,6 милијарди динара, а у истом периоду ЈЛС су отписале 12 милијарди динара потраживања.

ЈЛС – субјекти ревизије нису спроводиле свеобухватне анализе поузданости података у евиденцијама, што је уз недостатак процедура и планског приступа ажурирању имало за последицу да је и даље присутан изређени број пријава без потпуних и ажурираних података о обавезнику, као и неповезаност података о имовини и обавезнику, због чега постоји ризик да утврђена потраживања нису потпуна и да постоје обавезници којима потраживања неће бити утврђена благовремено.

Потраживања по основу изворних прихода од дужника који нису имали уписа у периоду од 2017. до 2019. године износе преко 70% укупно ненаплаћених потраживања Градова Београд, Лесковац, Сремска Митровица и Општине Аришевовац. Због изређеног и недовољно јасног описивања није дошло до прекида застарелости и обезбеђења предуслова за благовремено покретање поступака принудне наплате према дужницима. У поступцима принудне наплате није обезбеђена наплата свих потраживања, што увећава ризик од губита услед наступања апсолутне застарелости.

Дат старији од десет година који највећ отписан код ЈЛС – субјеката ревизије износи између 6% и 18% ненаплаћених потраживања. Често се изјављује став да ненаплаћених потраживања и неадекватно праћење ефеката предузетих мера, уз изостанак планова инспекцијског надзора заснованих на процени ризика и захтева за покретање прекршајних поступака, додатно умањују ефикасност наплате изворних прихода ЈЛС, па шта указује и присуство раста ненаплаћених потраживања.

Препоруке

Државна ревизорска институција је Граду Београду, Граду Лескову, Граду Сремска Митровица и Општини Аришевовац дала следеће препоруке:

- да интерним процедурама уреде послове процена у вези са утврђивањем и праћењем износа изворних прихода;
- да предузму активности на утврђивању и ажурирању података у евиденцијама, ради потпуности и благовремености утврђивања обавезника и потраживања по основу изворних прихода;
- да редовно и свеобухватно предузимају активности у циљу благовремене наплате доспелих дугова, прекида застарелости и покретања поступака принудне наплате;
- да обезбеде претходно апсолутно застарелих потраживања у ванбилансно пореско рачуноводство ради реализације исказивања ненаплаћених потраживања;
- да уреде поступке изазивања и обезбеде праћење и оцену ефикасности предузетих мера коришћењем покретљивих који указују на њихову ефикасност;
- да предузму мере у циљу успостављања ефикасног надзора у поступку пореске контроле.

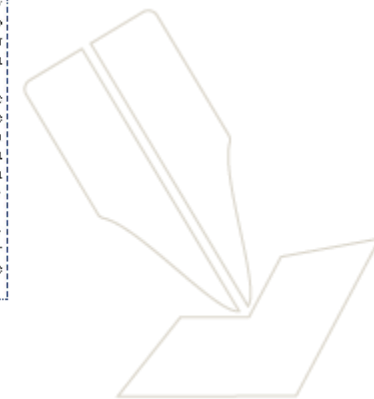

ДРЖАВНА
РЕВИЗОРСКА
ИНСТИТУЦИЈА

ИЗВЕШТАЈ
О РЕВИЗИЈИ СВРСИСХОДНОСТИ ПОСЛОВАЊА
Ефикасност наплате изворних прихода у
јединицама локалне самоуправе

Број: 400-742/2020-04/25
Београд, 31. децембар 2020. године

2017

2018

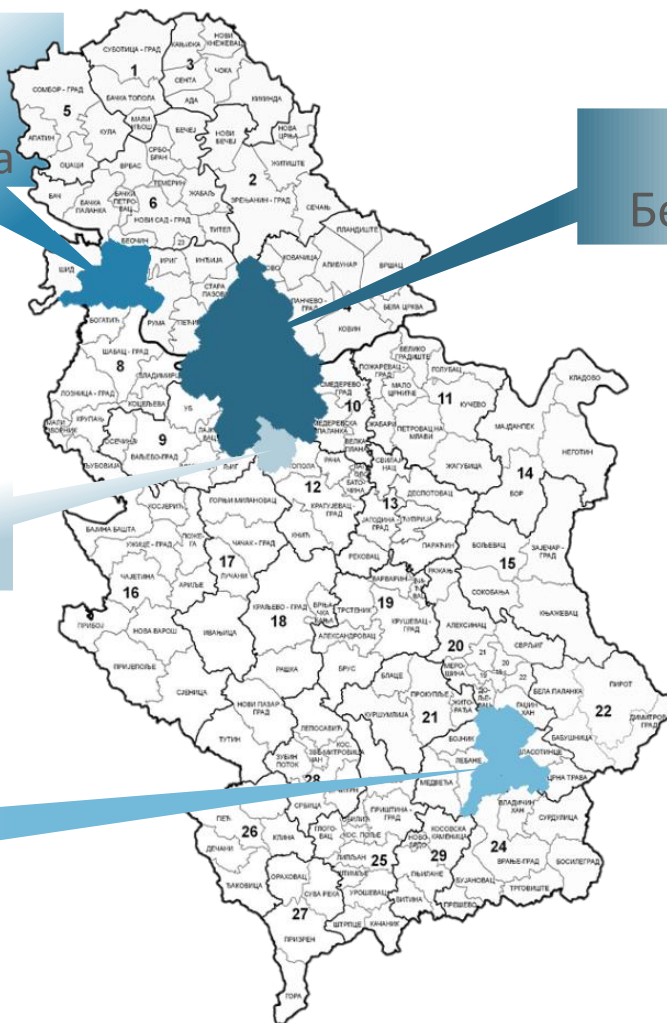
2019

Град
Сремска
Митровица

Град
Београд

Општина
Аранђеловац

Град
Лесковац

*Према процени РЗС на
дан 30.06.2019. године

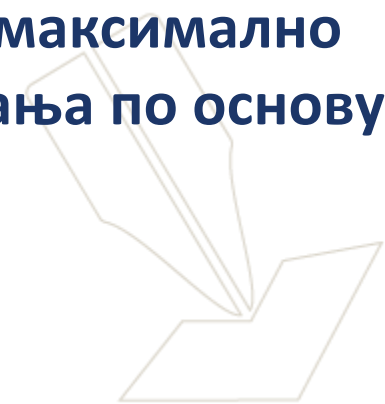

У којој мери ЈЛС ефикасно спроводе активности у циљу правовременог и потпуног утврђивања потраживања и обвезника уплате изворних прихода?

Закључак

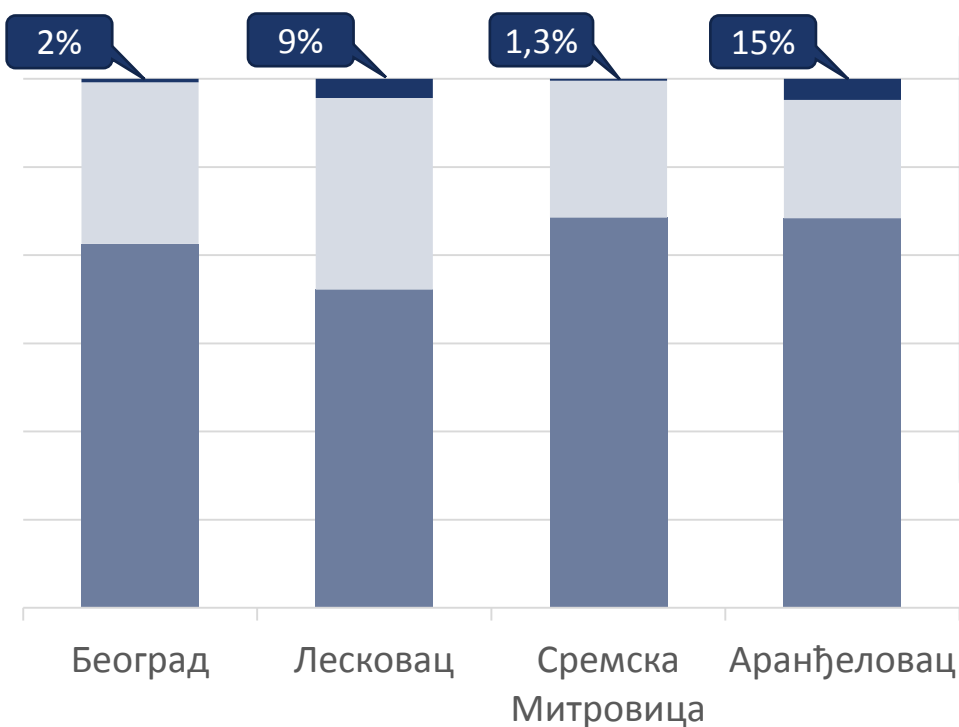
ЈЛС – субјекти ревизије својим активностима нису обезбедиле плански приступ утврђивању и ажурирању података о обвезницима и предметима опорезивања, што је уз начин и обим коришћења података из других евиденција и недостатак интерних процедура умањило ефикасност ЈЛС у постизању максимално могућег обухвата приликом утврђивања потраживања по основу изворних прихода

ЈЛС – субјекти ревизије нису спроводиле свеобухватне анализе поузданости података из евиденција како би се утврдиле размере недостатака и њиховог утицаја

■ Пријаве за које је потребно потврдити да нема основа за обрачун потраживања

- Подаци о пореском обвезнику нису потпуни
- Податак о имовини није повезан са обвезником
- Податак о имовини није потпун или није ажуран
- Недостаје податак о насталој статусној промени обвезника
- Подаци о пребивалишту обвезника нису тачни

■ Пријаве по којима се врши обрачун потраживања

■ Пријаве по којима је престао основ за обрачун потраживања

Могућности за ажурирање података у евиденцијама коришћењем других регистара и база података нису коришћене редовно нити у потребном обиму

Остали извори података

Други органи ЈЛС

ЈКП

Судови и
нотариКонтроле на
теренуЈавно
доступни
подаци

Проблеми у коришћењу података из регистра и база других органа:

- Није био омогућен директан приступ ажурираним подацима из база података
- Није могуће упаривање података из различитих евиденција са подацима из евиденција ЛПА због различитих формата
- Претрага и измена значајног броја података се и даље врши појединачно

У којој мери су ЈЛС ефикасне у обезбеђивању правовремене и потпуне наплате изворних прихода?

Закључак

Нередовно и недовољно слање опомена дужницима, као и непотпуна примена мера принудне наплате, уз неповољну структуру дужника, утицали су на повећање ненаплаћених потраживања и ризика од њиховог отписа због наступања застарелости

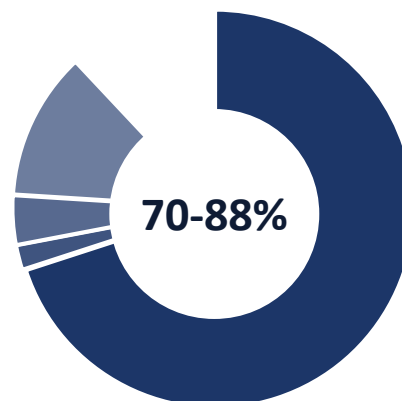

Неблаговремено предузимање мера наплате повећало је ризик од отписа потраживања

32-51%

Пораст ненаплаћеног потраживања по основу пореза на имовину обвезника који не воде пословне књиге

Дужници без уплата

На дужнике који нису имали уплата у периоду од 2017. до 2019. године односи се преко 70% укупних потраживања

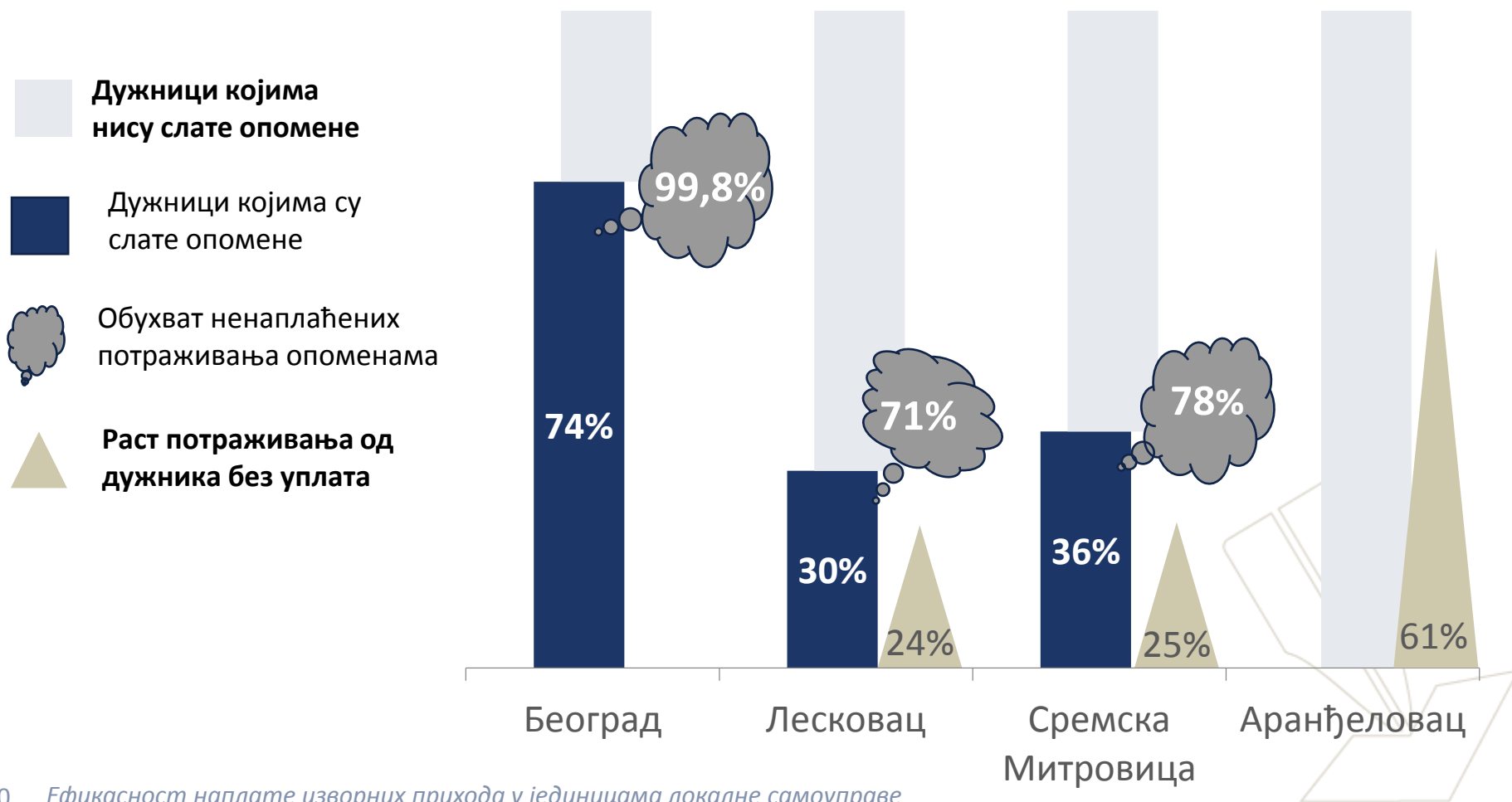
Старије од 10 год.

Потраживања по којима није било уплата у року прописаном за апсолутну застару

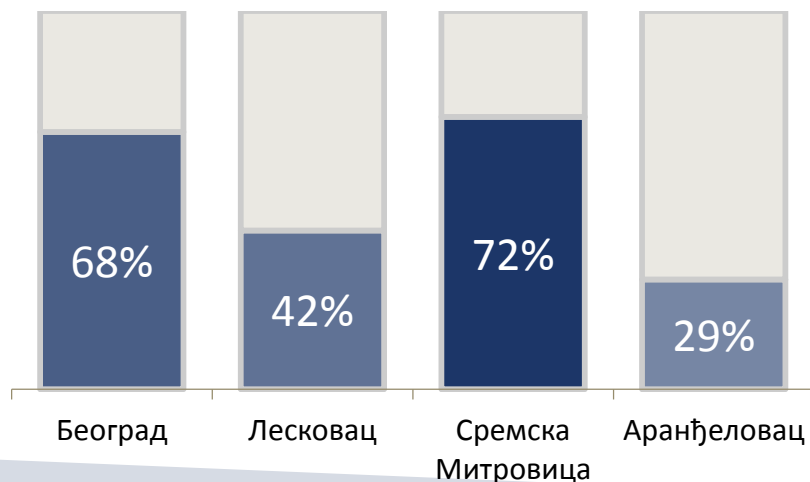
ЈЛС – субјекти ревизије су примењивале додатне критеријуме за издвајање дужника ради слања опомена и нису слале опомене свим дужницима или их нису слале редовно

Принудна наплата се не примењује континуирано, за сва потраживања и према свим категоријама обвезника

Ефикасност принудне наплате

Наплаћено је 29-72% потраживања

Изузев у Граду Београду принудном наплатом нису обухваћена сва потраживања

Принудна наплата није благовремено покренута

Илустративни пример:

Значајно учешће потраживања од дужника који нису имали уплата у претходних десет година указује на повећан ризик од отписа потраживања у наредном периоду

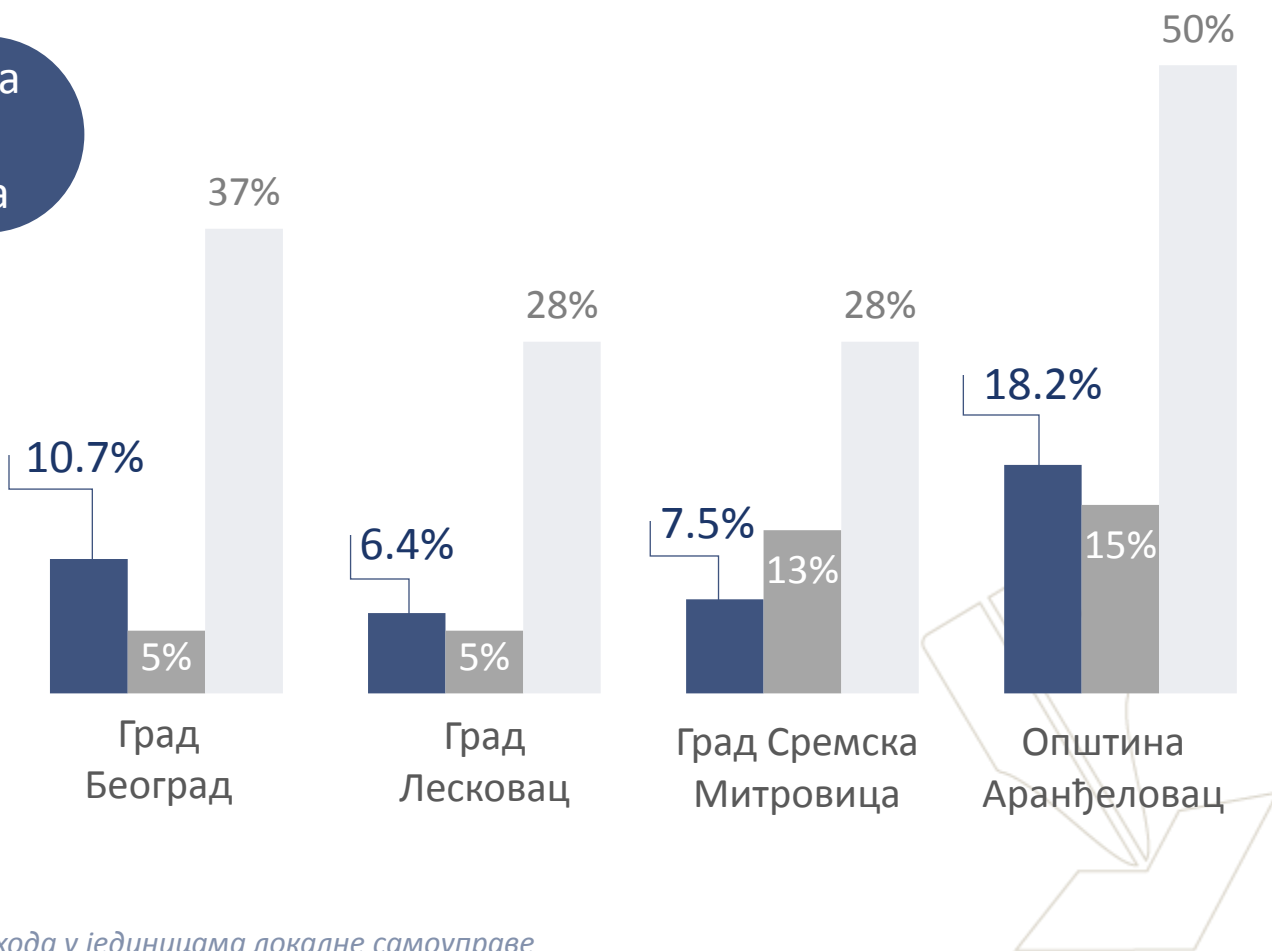
**4,1
млрд**

Потраживања која нису наплаћена у року од 10 година

■ Учешће потраживања без уплата у року од 10 година

■ Учешће дужника без уплата у року од 10 година

■ Учешће укупних потраживања од дужника без уплата у року од 10 година

Да ли ЈЛС спроводе активности за унапређење наплате изворних прихода?

Закључак

Значај пореске контроле за предузимање мера на унапређењу наплате изворних прихода није препознат и коришћен код свих ЈЛС – субјеката ревизије, а праћење стања ненаплаћених потраживања ради оцене ефеката уведених мера није обезбеђено на адекватан начин

Улога пореске контроле није препозната у довољној мери

**Идентификација
ризика и проблема
у систему наплате
изворних прихода**

Усвојен план
инспекцијског
надзора заснован
на процени
ризика

✓ Београд
Сремска Митровица
Лесковац
✗ Аранђеловац

**Спровођење мера
за унапређење наплате**

Континуирано
мерење ефеката
рада
инспекцијског
надзора

✓ Београд
✗ Сремска Митровица
Лесковац
Аранђеловац

Подношење
прекршајних
пријава

✓ Београд
✗ Сремска Митровица
Лесковац
Аранђеловац

**Значај и улога
пореске
контроле**

Порески рачуноводствени извештаји се не користе за анализу наплате изворних прихода и анализу структуре ненаплаћених потраживања ради оцене ефеката предузетих мера наплате

Прописане анализе наплате изворних прихода

Редовно извештавање о
плану и остварењу буџета

**Не утврђује се узрок
одступања** оствареног од
планираног износа
изворних прихода

Порески извештаји и подаци о структури ненаплаћених потраживања

Састављају се прописани
порески рачуноводствени
извештаји

**Изоостаје њихово
коришћење за
оцену ефеката
уведених мера**

Интерним процедурама
није утврђен орган ЈЛС
коме се достављају
годишњи порески
рачуноводствени
извештаји

Раст ненаплаћених
потраживања

15%

21%

32%

18%

Остварење
планираних
прихода и
примања

■ 2017
■ 2018
■ 2019

99% 98% 96%

97% 87% 89%

76% 81% 79%

74% 83% 86%

Београд

Лесковац

Сремска Митровица

Аранђеловац

Однос
ненаплаћених
потраживања
према буџету

51%

92%

35%

82%

Начин праћења ефекта наплате изворних прихода не указује на ефикасност донетих мера и утврђивање узрока који доводе до раста ненаплаћеног потраживања.

Ефикасност донетих мера ЈЛС мерена је углавном кроз степен остварења изворних прихода у односу на планиране вредности.

Јединице локалне самоуправе нису обезбедиле планско ажурирање евиденција обвезника, континуитет у предузимању мера наплате, адекватну контролу и праћење ефеката, због чега је износ ненаплаћених изворних прихода значајан, уз повећан ризик од њиховог отписа

Препоруке за отклањање уочених несврсисходности

- да интерним процедурама уреде пословне процесе у вези са утврђивањем и праћењем наплате изворних прихода;
- да предузму активности на утврђивању и ажурирању података у евиденцијама, ради потпунијег и благовременог утврђивања обвезника и потраживања по основу изворних прихода;
- да редовно и свеобухватно предузимају активности у циљу благовремене наплате доспелог дуга, прекида застарелости и покретања поступака принудне наплате;
- да обезбеде пренос апсолутно застарелих потраживања у ванбилансно пореско рачуноводство ради реалнијег исказивања ненаплаћених потраживања;
- да уреде поступке извештавања и обезбеде праћење и оцену ефеката предузетих мера коришћењем показатеља који указују на њихову ефикасност;
- да предузму мере у циљу успостављања ефикасног надзора у поступку пореске контроле.

ХВАЛА НА ПАЖЊИ!

kancelarija@dri.rs

www.dri.rs

